

Sigortacılıkta tahkim

Tahkim, bir uyuşmazlığın genel mahkemeler dışında, hakem önünde çözüme kavuşturulmasıdır. Ombudsmanlık sistemi ve arabuluculuk gibi diğer bir alternatif çözüm yöntemi de tahkimdir. Gelişmiş ülkelerde gittikçe yaygınlık kazanan alternatif çözüm yöntemlerine neden ihtiyaç duyulmaktadır? Bunun birinci sebebi, klasik yargıda yargının iş yükünün fazla olması nedeniyle davaların uzamasıdır. Genel yargıda dava açmanın tüketici için daha maliyetli olması da diğer bir sebeptir. Bu nedenle hem yargının yükünü hafifletmek, hem de kişilerin hak aramalarını kolaylaştırmak için alternatif çözüm yöntemleri üzerinde durulmuştur. Alternatif çözüm yöntemlerinde uyuşmazlıklar daha az maliyetle ve daha kısa sürede çözümlenmekte, başvuru kolaylığı bulunmaktadır. Çoğu zaman çözümler özel uzmanlığa sahip kişiler tarafından sunulmaktadır.

TAHKİME NİÇİN İHTİYAÇ DUYULDU?

Sigortacılıkta tahkim, 2007 yılında çıkan 5684 sayılı Sigortacılık Kanununun 30. maddesi ile hukuk sistemimize girmiştir. Sigorta tahkim uygulamasının amacı, Kanunun 30. maddesinin 1. fıkrasında, "Sigorta ettiren veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler ile riski üstlenen taraflar arasında sigorta sözleşmesinden doğan uyuşmazlıkların çözüme kavuşturulması" şeklinde ifade edilmiştir. Kanun koyucuyu böyle bir sistemi oluşturmaya sevk eden sebep, maddenin gerekçesinde şu şekilde ifade edilmektedir: "Sigorta ettirenler veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler ile riski üstlenen taraf arasındaki uyuşmazlıklar adli yargı mekanizması ile çözümlenmektedir, ancak sigortacılık alanında ihtisas mahkemelerinin olmaması, yargı sürecinin uzun zaman alması ve masraflı olması sigortalıların mağduriyetine neden olmakta ve zararın telafisi uzun zaman aldığından sigortanın var olma amacına aykırılık teşkil etmektedir. Bu durum sigorta sektörüne duyulan güveni sarsan bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır." Gerekçeden anlaşıldığı üzere, tahkim sisteminin hem yargıya, hem tüketiciye hem sigorta sektörüne bakan yönleri bulunmaktadır. Amaç bir taraftan genel yargının iş yükünü hafifletmek, bir taraftan tüketicinin hak aramasını kolaylaştırmak ve cazip hale getirmek, diğer taraftan sigorta sektörüne olan güveni artırmaktır.

SEKTÖREL TAHKİMİN TEK ÖRNEĞİ SİGORTADA

Sigorta tahkim uygulaması, kurumsal sektörel tahkimin ülkemizdeki tek örneğidir. Bu sistem, tadil edilmesi gereken bazı yönleri ve giderilmesi gereken bazı eksiklikleri olmakla

birlikte, genel olarak diğer sektörlerde de model olabilecek başarılı bir uygulamadır. Özellikle 15 bin lira ve üzerindeki uyuşmazlıklar, biri mutlaka sigorta hukuku alanında uzman (emekli hakim, akademisyen hukukçu veya avukat) olmak üzere, sigorta hukuku veya pratiğinin içinden gelen uzman hakem heyetleri tarafından, kısa sürede karara bağlanmaktadır.

HAKEM KARARLARININ DENETİMİ

5 bin lira ve üzerindeki uyuşmazlıklar hakkında verilen hakem kararlarına karşı kararın Komisyonca ilgilie bildiriminden itibaren on gün içinde Komisyon nezdinde itiraz edilebilmektedir. İtiraz, tutarı ne olursa olsun, üç kişiden oluşan itiraz hakem heyeti tarafından incelenmekte ve heyete intikalinden itibaren en geç iki ay içinde karara bağlanmaktadır. 40 bin liranın üzerindeki uyuşmazlıklar hakkında verilen kararlar için istenildiği takdirde bölge idare mahkemelerinde istinafa da gidilebilmektedir.

KOMİSYONA BAŞVURU ŞARTLARI

Sigorta kuruluşları ile uyuşmazlığa düşen hak sahiplerinin, Komisyona başvurmadan önce sigorta kuruluşuna başvurarak tazminatın ödenmesini talep etmeleri gerekmektedir. Sigorta kuruluşu tarafından talebin tamamen veya kısmen reddedilmesi veya talebe 15 işgünü içinde (trafik sigortasından kaynaklanan taleplerde 15 gün içinde) yazılı olarak cevap verilmemesi halinde Komisyona başvurma imkanı bulunmaktadır.

KOMİSYONA YAPILAN BAŞVURU SAYISI 200 BİNİ AŞTI

Sigorta Tahkim Komisyonu, uyuşmazlık başvurularını kabul etmeye Ağustos 2009'da başlamıştır. Tahkim sisteminin tanınmasına bağlı olarak, söz konusu tarihten bugüne kadar geçen süre içinde başvuru sayısında sürekli ve ciddi bir artış meydana gelmiştir. Komisyona yapılan başvuru adedi 2010 yılında 1.133 iken, 2011 yılında 1.857, 2012 yılında 2 bin 353, 2013 yılında 4 bin 322, 2014 yılında 10 bin 692, 2015 yılında 26 bin 38, 2016 yılında 42 bin 29, 2017 yılında 84 bin 456 olmuştur. Faaliyete geçtiği 2009 yılından bugüne kadar, Sigorta Tahkim Komisyonuna yapılan başvuru sayısı 200 bini geçmiştir. Komisyona 2017 yılında yapılan başvuruların yaklaşık %80'i 5 bin liraya kadar olan uyuşmazlıklardan kaynaklanmaktadır. Bu da, Komisyon ağırlıklı şekilde sistemin kuruluş amacına da uygun olarak miktarı nispeten düşük uyuşmazlıkların geldiğini göstermektedir. Bununla birlikte, Komisyona yapılan başvurularda bir tutar sınırlaması olmayıp, 5 milyon liranın üzerindeki uyuşmazlıklar da Komisyona gelmiş

bulunmaktadır.

2017 yılında, sigorta hakemlerince 64 bin 882 dosya karara bağlanmıştır. Karara bağlanan dosyaların %49'unda talep edilen tazminatın kabulüne, %38'inde talebin kısmen kabulüne kısmen reddine, %13'ünde ise talebin reddine hükmedilmiştir. Uyuşmazlık dosyalarının hakeme intikalinden itibaren ortalama sonuçlandırılma süresi 2017 yılında 63 gün olarak gerçekleşmiştir. 2015, 2016 ve 2017 yıllarında, karara bağlanan dosya sayıları ve dosyaların hakemlerce ortalama sonuçlandırılma süreleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Yıllar	Adet	Ortalama Sonuçlandırılma Süresi (Gün)*
2017	64.882	63
2016	37.983	44
2015	15.612	63
2014	2.762	63
TOPLAM...	121.239	

SİSTEMİN TÜKETİCİ İÇİN AVANTAJLARI NELERDİR?

- Tahkime başvuru kolaylığı vardır. Sigorta Tahkim Komisyonuna şahsen veya vekil aracılığıyla başvurulabilmektedir. Diğer taraftan Komisyona gelerek başvuru yapılabildiği gibi, posta yoluyla da başvuru yapılabilmektedir. Başvuru sırasında hangi belgelerin temin edilmesi gerektiği ve hangi prosedürün izleneceği Komisyonun internet sayfasında detaylı olarak açıklanmıştır. Komisyonun internet sayfasından indirilip doldurulacak başvuru formuna başvuru ücreti ve uyuşmazlığın çözümü için gerekli olan evrak eklendikten sonra Komisyona teslim ile (veya postanın Komisyona ulaşmasıyla) birlikte dava açılmış olmaktadır.
- Başvuru maliyeti düşüktür. Uyuşmazlık tutarına bağlı olarak 100 lira, 250 lira ve 350 lira gibi başvuru ücretleri yatırılarak başvuru yapılabilmektedir.
- Uyuşmazlıklar çok kısa bir sürede çözüme kavuşturulmaktadır. Hakeme intikal ettiği andan itibaren, uyuşmazlık dosyalarının 4 aylık bir süre içinde sigorta hakemleri tarafından çözüme kavuşturulması gerekmektedir. Komisyona gelen bir başvuru, ortalama üç ayda karara bağlanmaktadır.
- Tahkim, sigortalılar ve diğer hak sahipleri için sağladığı avantajların yanında, uyuşmazlıkların kısa sürede çözüme kavuşturulmasıyla, sigortacılığa olan güveni artırmakta ve sigortacılığın gelişmesine de katkı sağlamaktadır.

Sigorta Tahkim Komisyonu Müdürü İbrahim Taşbaşı, sigortacılıkta tahkim konusunda merak edilenleri Sigortacı Gazetesi ile paylaştı. Uyuşmazlıklarını kısa sürede düşük maliyetle çözen tahkim sistemine şimdiye kadar 200 binin üzerinde başvuru yapıldığını ifade eden Taşbaşı'nın açıklamalarını okurlarımızla paylaşıyoruz.

SDK İstanbul Grup Başkanlığı yeni binasında

Daha önce Levent'te bulunan Sigorta Denetleme Kurulu İstanbul Grup Başkanlığı, Ataşehir'deki yeni binasına taşındı. Yeni bina sadece Sigorta Denetleme Kurulu İstanbul Grup Başkanlığı olarak değil, Hazine Müsteşarlığı İstanbul Binası olarak da görev yapacak. Binada Müsteşarlık katı yanında, Sigorta Denetleme Kurulu İstanbul Grup Başkanlığı ve Hazine Kontrolörleri İstanbul Grup Başkanlığı da olacak. Yeni binanın adresi şu şekilde: İçerenköy Mahallesi, Prof. Dr. Ali Nihat Tarlan Cad. Ertaç Sok. No:2 Ataşehir /İstanbul